

Sygn. akt XIV C 46/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 czerwca 2022 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Pile

w składzie następującym:

Przewodniczący sędzia Jacek Grudziński

Protokolant sekr. sąd. Agnieszka Oszczypała

po rozpoznaniu w dniu 26 maja 2022 roku w Pile

sprawy z powództwa **M. J. (1) (J.) i M. J. (2)**

przeciwko **(...) SA z siedzibą w W.**

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego (...) SA z siedzibą w W. na rzecz powoda M. J. (1) tytułem zadośćuczynienia kwotę **150.000 zł** (sto pięćdziesiąt tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

a. od kwoty 100.000 zł od dnia 30.08.2017 r. do dnia zapłaty,

b. od kwoty 50.000 zł od dnia 15.09.2018 r. do dnia zapłaty.

2. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda tytułem odszkodowania kwotę **12.979,03 zł** (dwanaście tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt dziewięć złotych trzy grosze) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

a. od kwoty 11.477,20 zł od dnia 09.12.2017 r. do dnia zapłaty,

b. od kwoty 1.501,83 zł od dnia 15.09.2018 r. do dnia zapłaty.

3. Oddala powództwo powoda M. J. (1) w pozostałej części.

4. Zasądza od pozwanego (...) SA z siedzibą w W. na rzecz powódki M. J. (2) tytułem zadośćuczynienia kwotę **79.000 zł** (siedemdziesiąt dziewięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 17.08.2017 r. do dnia zapłaty.

5. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki tytułem odszkodowania kwotę **30.607,68 zł** (trzydzieści tysięcy sześćset siedem złotych sześćdziesiąt osiem groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

a. od kwoty 2.104,89 zł od dnia 09.12.2017 r. do dnia zapłaty,

b. od kwoty 26.638,83 zł od dnia 15.09.2018 r. do dnia zapłaty,

c. od kwoty 1.863,96 zł od dnia 31.01.2019 r. do dnia zapłaty.

6. Oddala powództwo powódki M. J. (2) w pozostałej części.

7. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda M. J. (1) 12.439 zł (dwanaście tysięcy czterysta trzydzieści dziewięć złotych) tytułem kosztów procesu.

8. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki M. J. (2) 9.917 zł (dziewięć tysięcy dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem kosztów procesu.

9. Nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa-Sąd Okręgowy w Poznaniu z roszczenia zasądzonego na rzecz powoda w punkcie drugim tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych kwotę 480,44 zł (czterysta osiemdziesiąt złotych czterdzieści cztery grosze).

10. Nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa-Sąd Okręgowy w Poznaniu z roszczenia zasądzonego na rzecz powódki w punkcie piątym tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych kwotę 477,11 zł (czterysta siedemdziesiąt siedem złotych jednaście groszy).

11. Nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa-Sąd Okręgowy w Poznaniu tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych kwotę 2.703,62 zł (dwa tysiące siedemset trzy złote sześćdziesiąt dwa grosze).

Jacek Grudziński

Sygn. akt XIV C 46/18

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 9 stycznia 2018 r. powodowie M. J. (1) i M. J. (2), wskazując jako pozwanego (...) SA z siedzibą w W., wnieśli o:

1. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda M. J. (1) kwoty 150.000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi:

a. od kwoty 100.000 zł od dnia 30 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty;

b. od kwoty 50.000 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty;

2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda M. J. (1) kwoty 11.477,20 zł tytułem kosztów leczenia i rehabilitacji wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 9 grudnia 2017 r. do dnia zapłaty;

3. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda M. J. (1) kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 10.800 zł oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictw procesowych w kwocie 34 zł;

4. zasądzenie zł od pozwanego na rzecz powódki M. J. (2) kwoty 99.000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi:

a. od kwoty 80.000 zł od dnia 17 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty,

b. od kwoty 19.000 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty;

5. zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki M. J. (2) kwoty 2.104,89 zł tytułem kosztów leczenia i rehabilitacji wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 9 grudnia 2017 r. do dnia zapłaty;

6. zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki M. J. (2) kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 10.800 zł oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictw procesowych w kwocie 17 zł.

W uzasadnieniu pozwu powodowie podali, że w dniu 22 maja 2016 r. około godziny 16.35 na drodze krajowej nr K-5 w miejscowości K. kierujący samochodem osobowym marki F. (...) o nr rej. (...) M. J. (3) umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że włączając się do ruchu z zatoki przystanku autobusowego

znajdującego się po prawej stronie drogi K-5, nie sygnalizując kierunkowskazem zamiaru wykonania manewru zawracania, wykonując go na dodatek w miejscu zabronionym, przejechał przez podwójną linię ciągłą, w wyniku czego nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu kierującemu motocyklem marki K. o nr rej. (...) M. J. (1), poruszającemu się od strony L. w kierunku L. prawym pasem ruchu i doprowadził do zderzenia się z nim. W wyniku wypadku obrażeń ciała doznał kierujący motocyklem marki K. M. J. (1) oraz pasażerka tego motocykla M. J. (2). Sprawca wypadku, kierujący pojazdem marki F. (...) M. J. (3), został za swój czyn skazany wyrokiem Sadu Rejonowego w Lesznie z dnia 21 listopada 2016 r. (sygn. akt II K 579/16). Sprawca wypadku w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadał ubezpieczenie u pozwanego, co czyni pozwanego obowiązany do naprawienia szkody i jest okolicznością bezsporną.

Powód M. J. (1) z miejsca wypadku został przetransportowany karetką pogotowia na Szpitalny Oddział Ratunkowy Wojewódzkiego Szpitala (...) w L., a następnie został przyjęty na oddział chirurgii urazowo – ortopedycznej tegoż szpitala. Powód przebywał we wskazanej placówce w okresie od 22 maja do 17 czerwca 2016 r. W trakcie pobytu zdiagnozowano u niego następujące obrażenia: złamanie wieloodłamowe bliższego końca kości udowej prawej (złamanie podkrętarzowe i przezkrętarzowe oraz podstawy szyjki), wielofragmentowe złamanie bliższego końca kości piszczelowej prawej, złamanie paliczków dystalnych obu paluchów. W dniu 30 maja 2016 r. powód przebył zabieg operacyjny – otwartą repozycję ze stabilizacją wewnętrzną wielofragmentowego złamania bliższego końca kości udowej prawej. W dniu 8 czerwca 2016 r. u powoda wykonano kolejny zabieg operacyjny – stabilizację goleni prawej. Powód został wypisany ze szpitala z zaleceniem kontroli ortopedycznej, codziennej zmiany opatrunków, odciążania operowanej kończyny. Ponadto powód otrzymał skierowanie na rehabilitację szpitalną oraz przepisano mu leki przeciwbólowe.

W dniu 30 czerwca 2016 r. powód zgodnie z zaleceniami lekarskimi rozpoczął leczenie w poradni ortopedycznej.

W okresie od 5 do 26 sierpnia 2016 r. powód odbył cykl rehabilitacyjny w Szpitalu (...) R. D. w C.. W okresie od 18 października do 28 listopada 2016 r. powód przebywał na Oddziale Rehabilitacji Narządu (...) Szpitala (...) w K.. W trakcie pobytu ponownie wykonano u powoda leczenie usprawniające w postaci ćwiczeń rehabilitacyjnych.

W dniu 2 grudnia 2016 r. powód otrzymał skierowanie do poradni psychologicznej z uwagi na rozpoznane zaburzenia adaptacyjne i reakcję na ciężki stres.

W okresie od 10 lutego do 17 marca 2017 r. powód odbył trzeci cykl rehabilitacyjny. Tym razem przebywał na oddziale dziennym Szpitala (...) w K.. Uzyskano poprawę zakresu ruchu w stawie kolanowym. Z uwagi na konflikt udowo-panewkowy nie było możliwości poprawy ruchomości w stawie biodrowym.

W dniu 8 maja 2017 r. powód rozpoczął leczenie w R. C. w P.. We wskazanej jednostce w dniu 24 lipca 2017 r. wykonano zabieg operacyjny prawej kończyny dolnej – usunięcie śrub doszyjkowych, proksymalną część gwoźdźcia M. oraz jedną śrubę dystalną. Oceniono zrost okolicy krętarzowej jako stabilny. Dystalną część gwoźdźcia pozostawiono. Po zabiegu powodowi zalecono chodzenie w asekuracji dwóch kul łokciowych z obciążaniem prawej kończyny dolnej w granicach bólu, codzienną zmianę opatrunków, stosowanie leków przeciwbólowych, kontrolę ambulatoryjną oraz rozważenie usunięcia pozostawionej części gwoźdźcia w kolejnym zabiegu.

Powódka M. J. (2) z miejsca wypadku została przetransportowana karetką pogotowia na Szpitalny Oddział Ratunkowy Wojewódzkiego Szpitala (...) w L. a następnie została przyjęta na Oddział (...) Urazowo-Ortopedycznej tegoż szpitala. Powódka przebywała we wskazanej placówce w okresie od 22 maja do 9 czerwca 2016 r. W trakcie pobytu zdiagnozowano u niej następujące obrażenia: złamanie otwarte trzonu kości udowej prawej z uszkodzeniem ścięgna i brzośca mięśnia prostego uda, złamanie przezkrętarzowe i podstawy szyjki kości udowej prawej. W dniu 22 maja 2016 r. powódka przebyła zabieg operacyjny – zespolenie złamań kości udowej prawej gwoździem szpikowym rekonstrukcyjnym (...). Powódka została wypisana ze szpitala z zaleceniem kontroli ortopedycznej w ciągu 4-6 tygodni, chodzenie w ortezie na kończynę dolną prawą z asekuracją kul łokciowych. Ponadto powódce przepisano leki przeciwbólowe. Powódka otrzymała również skierowanie do poradni ortopedycznej oraz na zabiegi rehabilitacyjne.

W dniu 12 lipca 2016 r. zgodnie z zaleceniami lekarskimi powódka rozpoczęła leczenie w poradni ortopedycznej.

W okresie od 5 do 18 lipca 2016 r. powódka odbyła cykl rehabilitacyjny w (...) w W.. W okresie od 4 do 25 października 2016 r. powódka odbyła cykl rehabilitacyjny w Szpitalu (...). R. D. w C..

W dniu 2 grudnia 2016 r. powódka otrzymała skierowanie do poradni psychologicznej z uwagi na rozpoznany zespół stresu pourazowego.

W dniu 6 grudnia 2016 r. powódka odbyła badanie ultrasonograficzne kolana prawego oraz stawu śródrečno-palcowego I w (...) sp. z o.o. w W.. Badanie stawu śródrečno-palcowego I wykazało cechy przebytego uszkodzenia mięśni kłębu kciuka z ich częściowym zanikiem i ograniczeniem przeciwstawiania.

Powód M. J. (1) wskazał, że na etapie likwidacji szkody otrzymał od pozwanej następujące kwoty:

- a) 50.000 zł tytułem zadośćuczynienia;
- b) 6.704,83 zł tytułem kosztów leczenia i rehabilitacji;
- c) 1.032 zł tytułem kosztów opieki;
- d) 2.576,16 zł tytułem kosztów dojazdów;
- e) 2.240,20 zł tytułem kosztów zniszczonych i uszkodzonych w wypadku rzeczy;
- f) 62,33 zł tytułem kosztów uzyskania dokumentacji medycznej.

W opinii konsultantów medycznych powołanych przez stronę pozwaną stwierdzono od 15 % do 20,5 % uszczerbku na zdrowiu powoda w związku z wypadkiem.

Na etapie likwidacji szkody powódka M. J. (2) otrzymała od pozwanej następujące kwoty:

- a) 21.000 zł tytułem zadośćuczynienia;
- b) 4.179,64 zł tytułem kosztów leczenia i rehabilitacji;
- c) 610 zł tytułem kosztów opieki;
- d) 300 zł tytułem kosztów dojazdów;
- e) 2.140 zł tytułem kosztów zniszczonych i uszkodzonych w wypadku rzeczy.

W opinii konsultantów medycznych powołanych przez stronę pozwaną stwierdzono od 6 % do 14 % uszczerbku na zdrowiu powódki w związku z wypadkiem.

W ocenie powodów środki przyznane przez pozwaną są rażąco zaniżone w stosunku do poniesionej przez nich krzywdy. Wobec tego powodowie wystąpili na drogę postępowania sądowego celem dochodzenia należnych im świadczeń.

Powód M. J. (1) oświadczył, że kwestionuje zarówno wysokość przyznanego na jego rzecz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, jak i wysokość orzeczonego w końcowej opinii konsultanta medycznego powołanego przez stronę pozwaną trwałego uszczerbku na zdrowiu powoda na poziomie 20,50%. W ocenie powoda doznana przez niego krzywda zasługuje na zrekompensowanie żadaną kwotą zadośćuczynienia w wysokości 200.000 zł. Zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny i powinno znosić negatywne odczucia poszkodowanej osoby. Określenie wysokości zadośćuczynienia winno nastąpić na podstawie wszystkich okoliczności mających wpływ na rozmiar powstałej szkody.

Powódka M. J. (2) oświadczyła, że kwestionuje zarówno wysokość przyznanego na jej rzecz zadośćuczynienia za doznana krzywdę, jak i wysokość orzeczonego w końcowej opinii lekarskiej wydanej przez konsultanta medycznego powołanego przez stronę pozwaną trwałego uszczerbku na zdrowiu powódki na poziomie 14 %. W ocenie powódki doznana przez nią krzywda zasługuje na zrekompensowanie żądana kwotą zadośćuczynienia w wysokości 99.000 zł. Przy określeniu wysokości zadośćuczynienia należy wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności mające znaczenie dla rozmiaru powstałej szkody.

Powodowie powołali się na treść art. 444 § 1 k.c., zgodnie z którym w razie uszkodzenia ciała naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Wobec tego powód M. J. (1) wniósł o zwrot poniesionych kosztów leczenia w postaci zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, korzystania z usług rehabilitacyjnych, zakupu leków, poniesionych kosztów kontrolnych wizyt lekarskich oraz kosztów zabiegów operacyjnych. Wszystkie poniesione koszty mają bezpośredni związek z urazami doznanymi przez powoda w wyniku przedmiotowego wypadku. Powód w celu szybszego powrotu do zdrowia i pracy zmuszony był korzystać z prywatnych zabiegów rehabilitacyjnych, bowiem czas oczekiwania na rehabilitację w ramach NFZ był zbyt długi (wynosił kilka miesięcy). Łączne koszty, które nie zostały zwrócone przez stronę pozwaną wyniosły 11.477,20 zł.

Powódka M. J. (2) wniosła o zwrot poniesionych kosztów leczenia w postaci zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, korzystania z usług rehabilitacyjnych, zakupu leków oraz kosztów kontrolnych wizyt lekarskich. Wszystkie poniesione koszty mają bezpośredni związek z urazami doznanymi przez powódkę w wyniku przedmiotowego wypadku. Powódka w celu szybszego powrotu do zdrowia i pracy zmuszona była korzystać z prywatnych zabiegów rehabilitacyjnych, bowiem czas oczekiwania na rehabilitację w ramach NFZ był zbyt długi (wynosił kilka miesięcy).

Łączne koszty, które nie zostały zwrócone przez stronę pozwaną wyniosły 2.104,89 zł.

W piśmie z dnia 23 maja 2018 r. (k. 276-280) powodowie rozszerzyli powództwo i wnieśli o:

1. Zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda M. J. (1) kwoty 3.429,22 zł tytułem kosztów dojazdów, leczenia i rehabilitacji wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia następującego po doręczeniu pozwanemu pisma z rozszerzeniem powództwa do dnia zapłaty;
2. Zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki M. J. (2) kwoty 26.638,83 zł tytułem kosztów dojazdów, leczenia i rehabilitacji wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia następującego po doręczeniu pozwanemu pisma z rozszerzeniem powództwa do dnia zapłaty.

W odpowiedzi na pozew z dnia 27 września 2018 r. pozwany (...) Spółka akcyjna z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości, o zasądzenie od powodów ad. 1 i ad. 2 na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 361-363).

W piśmie z dnia 16 stycznia 2019 r. (k. 379-380 v.) powodowie rozszerzyli powództwo i wnieśli o:

1. Zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda M. J. (1) kwoty 156,70 zł tytułem kosztów dojazdów, leczenia i rehabilitacji wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia następującego po doręczeniu pozwanemu pisma z rozszerzeniem powództwa do dnia zapłaty;
2. Zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki M. J. (2) kwoty 2146,46 zł tytułem kosztów dojazdów, leczenia i rehabilitacji wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia następującego po doręczeniu pozwanemu pisma z rozszerzeniem powództwa do dnia zapłaty.

W piśmie z dnia 15 marca 2022 r. (k. 768-775) powód M. J. (1) rozszerzył powództwo w zakresie zadośćuczynienia o kwotę 55.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia rozszerzenia powództwa do dnia zapłaty.

Na rozprawie w dniu 26 maja 2022 r. powodowie M. J. (1) i M. J. (2) podtrzymali swoje dotychczasowe żądania z uwzględnieniem dokonanych zmian. Powodowie wskazali, że ich ostateczne żądania zostały zawarte w piśmie z 15 marca 2022 r.

Pozwany (...) SA z siedzibą w W. podtrzymał swoje stanowisko w sprawie (k. 831).

Jednocześnie strony podjęły rozmowy w celu ugodowego zakończenia w sprawie, które jednak nie doprowadziły do zawarcia ugody.

Sąd ustalił, co następuje:

Powód M. J. (1) urodził się (...). Powódka M. A. (1) urodziła się (...). W 2008 roku M. A. (1) zawarła związek małżeński z M. J. (1), przyjmując nazwisko A.-J.. Ze związku tego pochodzi jedno dziecko.

Małżonkowie mieszkali w W. przy ulicy (...) w mieszkaniu stanowiącym własność ojca powódki. M. J. (1) służył w Państwowej Straży Pożarnej jako strażak. Ponadto prowadził działalność gospodarczą – zakład dekarcki. M. J. (2) pracowała jako lekarz weterynarii we własnym gabinecie; dorabiała także jako anestezjolog przy operacjach koni. Sytuacja materialna małżonków była bardzo dobra.

Oboje małżonkowie cieszyli się pełnią zdrowia fizycznego; nie uskarżali się także na żadne problemy psychiczne. M. J. (2) i M. J. (1) łączył silna więź uczuciowa, darzyli się szacunkiem i zaufaniem; małżonkowie mieli także bardzo udane życie fizyczne.

Małżonkowie J. byli osobami towarzyskimi i bardzo aktywnymi. Uprawiali różne sporty. Jeździli na łyżwach i na nartach, jeździli rowerem, chodzili na basen. Oboje małżonkowie jeździli konno; mieli własnego konia. Uwielbiali tańczyć.

W 22 roku życia M. J. (1) uzyskał prawo jazdy kategorii A; jazda motocyklem była jego pasją. M. J. (2) rozpoczęła kurs prawa jazdy na motocykl.

/zeznania świadka W. A. k. 417 v.-418 v., zeznania świadka R. J. k. 418 v.-419 v.; przesłuchanie powoda M. J. (1) k. 406-408 v. w zw. z k. 831 v., przesłuchanie powódki M. J. (2) k. 408 v.-409 v. w zw. z k. 832/

22 maja 2016 roku małżonkowie wracali motocyklem marki K. ze zlotu motocyklowego we W.. Kierowcą motocykla był M. J. (1); M. J. (2) jechała jako pasażer. Na drodze krajowej nr (...) w miejscowości K. powód zauważył samochód osobowy marki F. (...) nr rejestracyjny (...), którym kierował M. J. (3). F. (...) zatrzymał się w zatoczce przystanku autobusowego i gdy motocykl K. zaczął się do niego zbliżać, rozpoczął manewr włączania się do ruchu. Kierujący motocyklem powód starał się go ominąć i w tym celu „odbił” w lewo. W tej samej chwili kierowca F. (...) rozpoczął manewr zawracania, który był w tym miejscu niedozwolony, z uwagi na podwójną linię ciągłą na drodze. Wskutek takiego zachowania M. J., kierowany przez powoda motocykl uderzył w bok F. (...). Powodowie poczuli mocne uderzenie, „wylecieli w powietrze” a potem upadli na drogę.

Wyłącznie odpowiedzialność za spowodowanie wypadku przypisano M. J. (3) zarzucając mu, że „umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że włączając się do ruchu z zatoki przystanku autobusowego znajdującego się po prawej stronie drogi K-5, nie sygnalizując kierunkowskazem zamiaru wykonania manewru zawracania, wykonując go na dodatek w miejscu zabronionym, przejechał przez podwójną linię ciągłą, w wyniku czego nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu kierującemu motocyklem marki K. o nr rej. (...) M. J. (1), poruszającemu się od strony L. w kierunku L. prawym pasem ruchu i doprowadził do zderzenia się z nim” w wyniku czego powodowie M. J. (1) i M. J. (2) doznali poważnym obrażeń ciała. Zachowanie kierującego F. (...) zostało zakwalifikowane jako występki z art. 177 § 1 Kodeksu karnego.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Lesznie z dnia 21 listopada 2016 r., sygn. akt II K 579/16, M. J. (3) został uznany za winnego przestępstwa z art. 177 § 1 k.k. i skazany na karę dziecięciu miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na okres dwóch lat.

/wyrok SR w Lesznie z 21.11.2016 r. k. 21-22; przesłuchanie powoda M. J. (1) k. 406-408 v. w zw. z k. 831 v., przesłuchanie powódki M. J. (2) k. 408 v.-409 v. w zw. z k. 832/

Bezpośrednio po wypadku powodowie zostali przewiezieni do Wojewódzkiego Szpitala (...) w L..

M. J. (1) przebywał w tym szpitalu do 17 czerwca 2016 roku. Początkowo trafił do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego ((...)), z którego, po udzieleniu pierwszej pomocy i przeprowadzeniu badań diagnostycznych, został przekazany na Oddział (...) Urazowo-Ortopedycznej w celu przeprowadzenia zabiegów operacyjnych w trybie pilnym. U powoda rozpoznano: złamanie wieloodłamowe bliższego końca kości udowej prawej (złamanie podkrętarzowe i przekrętarzowe oraz podstawy szyjki), wielofragmentowe złamanie bliższego końca kości piszczelowej prawej, złamanie paliczków dystalnych obu paluchów, ostrą niedokrwistość pokrwotoczną i zaburzenia krzepnięcia. 30 maja 2016 r. powód przeszedł zabieg operacyjny – otwartą repozycję ze stabilizacją wewnętrzną wielofragmentowego złamania bliższego końca kości udowej prawej z za pomocą śródszpikowego podwójnego gwoźdźca udowego (gwoźdź Gamma). 8 czerwca 2016 r. u powoda wykonano drugi zabieg operacyjny – stabilizację goleni prawej. Powód został wypisany ze szpitala w stanie ogólnym dobrym z zaleceniem kontroli w poradni ortopedycznej, codziennej zmiany opatrunków, odciążania operowanej kończyny i wykonywania zaleconych ćwiczeń rehabilitacyjnych (wydano skierowanie do szpitala rehabilitacyjnego).

Po opuszczeniu szpitala M. J. leczył się ambulatoryjnie w (...) Zespołu (...) w L.. W okresie od 30.06.2016 r. do 23.11.2017 r. odbył 12 wizyt w tej poradni.

W dniach od 5 do 26 sierpnia 2016 r. M. J. przebywał na Oddziale (...) Szpitala (...) im prof. R. D. w C..

W dniach od 18 października do 28 listopada 2016 r. powód przebywał na Oddziale (...) Narządu (...) Szpitala (...) w K..

M. J. (2) przebywała w Wojewódzkim Szpitalu (...) w L. do 9 czerwca 2016 roku. Początkowo trafiła do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego ((...)), z którego, po udzieleniu pierwszej pomocy i przeprowadzeniu badań diagnostycznych, została przekazana na Oddział Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej w celu przeprowadzenia zabiegów operacyjnych w trybie pilnym. U powódki rozpoznano: złamanie otwarte trzonu kości udowej prawej z uszkodzeniem ścięgna i brzośca mięśnia prostego uda, złamanie przekrętarzowe i podstawy szyjki kości udowej prawej, ostrą niedokrwistość pokrwotoczną i zaburzenia krzepnięcia.

22 maja 2016 r. u powódki wykonano zabieg operacyjny zespolenia złamań kości udowej prawej gwoździem śródszpikowym rekonstrukcyjnym ((...)).

Powódka została wypisana ze szpitala w stanie ogólnym dobrym z zaleceniem chodzenia w ortezie na kończynę dolną prawą z asekuracją kul łokciowych, zaopatrzenia kciuka prawego w ortezie, wykonywania wyuczonych ćwiczeń kończyn, kontroli ortopedycznej za 4-6 tygodni i zażywania leków.

Po opuszczeniu szpitala M. J. leczyła się ambulatoryjnie w (...) Zespołu (...) w L.. W okresie od 12.07.2016 r. do 24.03.2017 r. odbyła 12 wizyt w tej poradni.

W dniach od 4 do 25 października 2016 r. M. J. przebywała na Oddziale (...) Szpitala (...) im prof. R. D. w C..

10 maja 2017 r. powódka podjęła leczenie w (...) Spółka z o.o. w P.. Do 9 stycznia 2018 r. odbyła cztery wizyty w tej klinice.

/dokumentacja medyczna powoda k. 25-55, 57-80; opinia biegłego A. B. k. 650-668; przesłuchanie powoda M. J. (1) k. 406-408 v. w zw. z k. 831; dokumentacja medyczna powódki k. 87-108, 107110-- przesłuchanie powódki M. J. (2) k. 408 v.-409 v. w zw. z k. 832/

W wypadku komunikacyjnym z 22 maja 2016 r. powód M. J. (1) doznał stłuczenia głowy, złamania przezkrętarzowe w okolicy nasady bliższej kości udowej prawej powikłanego stawem rzekomym szyjki kości udowej oraz złamaniem trzonu kości udowej prawej z przemieszczeniem, wieloodłamowego złamania przestawowego nasady bliższej kości piszczelowej prawej z przemieszczeniem, złamania paliczka dystalnego palca I prawej stopy, stłuczenia klatki piersiowej i potłuczenia wielomiejscowego. Wskutek wypadku powód doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 73 %. Obrażenia odniesione przez M. J. (1) w wypadku wiązały się ze znacznymi dolegliwościami bólowymi w okresie kilkunastu tygodni po wypadku; w późniejszym okresie dolegliwości bólowe były mniejsze. Powód będzie odczuwał skutki wypadku do końca życia. Stan zdrowia powoda jest stanem stabilnym, nie rokującym poprawy w zakresie następstw obrażeń wypadku komunikacyjnego z 22.05.2016 r. Z prawdopodobieństwem bliskim pewnością w przyszłości dojdzie u powoda do powstania zmian zwyrodnieniowych stawu biodrowego i kolanowego, które to zmiany doprowadzą do konieczności przeprowadzenia zabiegów endoprotezoplastyk obu tych stawów.

/opinia biegłego A. B. k. 650-668/

W wypadku komunikacyjnym z 22 maja 2016 r. powódka M. J. (2) doznała stłuczenia głowy, złamania trzonu kości udowej prawej z przemieszczeniem oraz złamania przezkrętarzowego w okolicy nasady bliższej kości udowej prawej, stłuczenia klatki piersiowej, stłuczenia prawej ręki powodującego zanik kłębu kciuka o ograniczenie ruchomości palca I ręki prawej i potłuczenia wielomiejscowego. Wskutek wypadku powódka doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 25 %. Obrażenia odniesione przez M. J. (2) w wypadku wiązały się ze znacznymi dolegliwościami bólowymi w okresie kilkunastu tygodni po wypadku; w późniejszym okresie dolegliwości bólowe były mniejsze. Powódka będzie odczuwała skutki wypadku do końca życia. Stan zdrowia powódki jest stanem stabilnym, nie rokującym jakichkolwiek zmian zakresie następstw obrażeń wypadku komunikacyjnego z 22.05.2016 r. Nie zachodzi prawdopodobieństwo, aby w przyszłości mogły pojawić się jakieś nowe, dodatkowe następstwa wypadku, bądź nasilić się obecnie występujące skutki tego wypadku.

/opinia biegłego A. B. k. 669-685/

Wypadek miał negatywne konsekwencje w sferze psychicznej M. J. (1). Wywarł on trwały ślad, którego leczenie wymaga profesjonalnej psychoterapii i leczenia psychiatrycznego. Powód niejako stał się inną osobą. Obecnie charakteryzuje się małą odpornością emocjonalną i niską efektywnością w sytuacjach stresowych w porównaniu do czasu przed wypadkiem. Z życia w ponadprzeciętnej aktywności powód przeszedł do życia pasywnego i nad wyraz ostrożnego.

W wyniku wypadku powód doznał ostrej reakcji na stres z rozwinięciem się następnie zespołu stresu pourazowego (...). Powód prezentuje obniżony nastrój; odczuwa brak perspektyw na przyszłość. Cechuje go lęk i wycofanie oraz utrata zainteresowań. M. J. (1) szybciej się męczy i ma kłopoty ze snem. Skutkiem wypadku są również problemy z koncentracją uwagi i zapamiętywaniem. Głównym źródłem trudności i cierpienia jest dla powoda jego aktualny stan zdrowia i niemożność bycia tak sprawnym, jak przed wypadkiem.

W przypadku doświadczeń gwałtownych i niespodziewanych u powoda automatycznie przyspiesza akcja serca, staje się on napięty i pojawiają się u niego problemy z oddychaniem. M. J. (1) doświadczał nawracających, uporczywych i przykrych wspomnień zdarzenia. Wskutek opieki psychiatrycznej i dzięki zażywaniu leków wyżej wymienione objawy mają mniejsze nasilenie.

/opinia biegłego M. H. k. 464-475/

Wypadek miał negatywne konsekwencje w sferze psychicznej M. J. (2). Wywarł on trwały ślad, którego leczenie wymaga profesjonalnej psychoterapii i leczenia psychiatrycznego. Powódka niejako stała się inną osobą. Obecnie

charakteryzuje się małą odpornością emocjonalną i niską efektywnością w sytuacjach stresowych w porównaniu do czasu przed wypadkiem. Z życia w ponadprzeciętnej aktywności powódka przeszła do życia pasywnego i nad wyraz ostrożnego, pełnego lęków o bliskie jej osoby.

W wyniku wypadku powódka doznała ostrej reakcji na stres z rozwinięciem się następnie zespołu stresu pourazowego ((...)).

M. J. (2) ma problemy z pamięcią i koncentracją.

Powódka odczuwa silny lęk o swoich bliskich (męża i syna); lęk ten jest na tyle silny, że powoduje duży dyskomfort i znacznie utrudnia powódce funkcjonowanie. Powódka doznaje intensywnego cierpienia psychicznego w przypadku narażenia na bodźce symbolizujące lub przypominające zdarzenie wypadku; doświadcza odczuć, jakby zdarzenie znowu miało miejsce. Występują u niej problemy z koncentracją uwagi i zapamiętywaniem. Pesymistycznie i z obawą patrzy w przyszłość. Nie potrafi się cieszyć z życia, tak jak kiedyś. Repertuar jej zainteresowań ogranicza się do tych statecznych i bezpiecznych.

M. J. (2) przebywa pod opieką psychiatryczną i dzięki zażywaniu leków wyżej wymienione objawy mają mniejsze nasilenie.

/opinia biegłego M. H. k. 452-463/

Orzeczeniem z dnia 2 lipca 2019 r. Komisja Lekarska podległa ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych w P. na podstawie badania przeprowadzonego u powoda stwierdziła, że M. J. (1) jest trwale niezdolny do służby w Państwowej Straży Pożarnej. Jako schorzenia powodujące niezdolność do służby wskazano przebyte wieloodłamowe złamanie końca bliższego prawej kości udowej i piszczelowej, powikłane stawem rzekomym szyjki i okolicy międzykrętarzowej uda prawego, wielokrotnie leczone operacyjnie, z utrzymującym się ograniczeniem ruchomości, skróceniem i wyszczupleniem kończyny dolnej. Z orzeczenia wynika także, że powód jest całkowicie niezdolny do pracy i nie może wykonywać żadnej pracy.

Od lipca 2019 roku M. J. (1) utrzymuje się z renty. Od marca 2022 roku, po waloryzacji, jego renta wynosi 3.740 zł miesięcznie.

Powód pozostaje pod opieką ortopedy i psychiatry. Wizyty u lekarzy odbywają się średnio co dwa miesiące. Przyjmuje leki na poprawę stanu chrząstki, leki przeciwzapalne i przeciwbólowe.

Kondycja psychiczna powoda nie jest najlepsza. W okresie pandemii (...)19 M. J. (1) miał epizod depresyjny. Teraz jego stan psychiczny nieco się poprawił.

Od przełomu 2019 i 2020 roku Powód porusza bez pomocy kul; chodzi jednak kulejąc, szybko się męczy. Czas spędza głównie w domu, zajmuje się z synem gra z nim w gry planszowe.

Powód ma trudności z kucaniem, nie może wykonać przysiadu. Nie jest w stanie grać z synem w piłkę. M. J. (1) nie może uprawiać żadnego sportu.

Powód jest w stanie kierować samochodem – niekiedy zawozi syna na dodatkowe zajęcia; motocyklem nie jeździ. Ograniczył życie towarzyskie i spotkania z kolegami.

M. J. (2) nadal pracuje jako lekarz weterynarii we własnym gabinecie; zajmuje się leczeniem małych zwierząt. Nie asystuje już przy operacji koni, gdyż intubacja tak dużego zwierzęcia wymaga znacznej siły fizycznej, której powódce obecnie brakuje.

Powódka pozostaje pod opieką lekarzy: ortopedy, neurologa i psychiatry. Doraźnie przyjmuje leki przeciwbólowe. Przyjmuje też leki S. i T. zapisane przez psychiatrę.

M. J. (2) musiała całkowicie zrezygnować z aktywności fizycznej. Przestała jeździć konno; małżonkowie sprzedali konia, którego mieli. Powódka odczuwa bóle nogi na zmianę pogody. Odczuwa także ból po dłuższym chodzeniu.

Prawa noga M. J. (2) od kostki do połowy łydki jest pokryta bliznami. Powoduje to uczucie wstydu i dlatego powódka nie rozbiera się na plaży.

Małżonkowie J. nie zdecydowali się na drugie dziecko, z uwagi na stan zdrowia powoda, w szczególności, że przeszedł on naświetlania. Współżycie seksualne małżonków nie jest tak satysfakcjonujące, jak przed wypadkiem.

/orzeczenie Komisji Lekarskiej Podległej Ministrowi Właściwemu Do Spraw Wewnętrznych w P. z 02.07.2019 r. k. 544-547; przesłuchanie powoda M. J. (1) k. 831 v.- -832; przesłuchanie powódki M. J. (2) k. 832-833/

W piśmie z dnia 12 lipca 2016 r., które wpłynęło do (...) SA w dniu 13 lipca 2016 r., M. J. (1) i M. J. (2), reprezentowani przez pełnomocnika z Kancelarii Adwokatów i Radców Prawnych „A. Ł. i Wspólnicy” we W., wniesli o wszczęcie postępowania likwidacyjnego w związku ze szkodą wynikającą ze zdarzenia drogowego z dnia 22 maja 2016 r. W piśmie tym domagali się między innymi zapłaty tytułem zadośćuczynienia: na rzecz M. J. (1) kwoty 100.000 zł, na rzecz M. J. (2) kwoty 80.000 zł.

Decyzją z dnia 29 sierpnia 2017 r. (...) SA, tytułem wyrównania szkody z dnia 22.05.2016 r. przyznał M. J. (1):

- 50.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę;
- 3.515 zł tytułem kosztów rehabilitacji;
- 2.807,25 zł tytułem kosztów leczenia;
- 1.032 zł tytułem kosztów opieki;
- 2.576,16 zł tytułem kosztów przejazdów;
- 2.240,20 zł za zniszczone i uszkodzone w wypadku rzeczy;
- 62,33 zł tytułem kosztów pozyskania dokumentacji.

W piśmie z dnia 8 grudnia 2017 r. (...) SA poinformował pełnomocnika powodów, że dodatkowo przyznano M. J. (1) tytułem zwrotu kosztów leczenia kwotę 32,51 zł. W piśmie tym wskazano, że za niezasadne uznaje ubezpieczyciel koszty prywatnych wizyt lekarskich i rehabilitacji, które mogły się odbywać w ramach NFZ.

Decyzją z dnia 29 sierpnia 2017 r. (...) SA, tytułem wyrównania szkody z dnia 22.05.2016 r. przyznał M. J. (2):

- 21.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę;
- 3.655 zł tytułem kosztów rehabilitacji;
- 404,64 zł tytułem kosztów leczenia;
- 610 zł tytułem kosztów opieki;
- 300 zł tytułem kosztów przejazdów.

Decyzją z dnia 13 października 2017 r. (...) SA przyznał i wypłacił powódce dodatkowo kwotę 2.140 zł tytułem odszkodowania za zniszczone lub uszkodzone w wypadku rzeczy. Decyzją z dnia 25 października 2017 r. ubezpieczyciel przyznał powódce dodatkowo kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia.

W piśmie z dnia 8 grudnia 2017 r. (...) SA poinformował kancelarię reprezentującą powodów, że nie widzi podstaw do wypłacenia powodce M. A.- -J. dodatkowo odszkodowania z tytułu kosztów leczenia.

/zgłoszenie szkody osobowej z 12.07.2016 r. k. 113-116, decyzja z 29.08.2017 r. k. 124, pismo pozwanego z 08.12.2017 r. k. 126-127, decyzja z 29.08.2017 r. k. 162, decyzja z 13.10.2017 r. k. 163-164, decyzja z 25.10.2017 r. k. 165-166, pismo pozwanego z 08.12.2017 r. k. 167-168/

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie następującej oceny dowodów.

Za wiarygodne uznać należało wszystkie dokumenty znajdujące się w aktach sprawy. Ich autentyczność i moc dowodowa nie były przez żadną ze stron kwestionowane.

Za wiarygodne i w pełni przydatne dla rozstrzygnięcia sprawy uznać należało opinie sporządzone przez biegłego M. H. (2). Biegły jest psychologiem i został powołany w celu dokonania oceny wpływu wypadku z 22.05.2016 r. na stan psychiczny powodów i skutków jakie wywołał on w sferze ich relacji rodzinnych, towarzyskich i społecznych. Zdaniem Sądu biegły w pełni wywiązał się z postawionego mu zadania i sporządził opinie (dla każdego z powodów osobno), które udzieliły odpowiedzi na pytania zawarte w tezach dowodowych postanowienia o powołaniu biegłego. Opinie zostały przez biegłego szczegółowo uzasadnione. Powodowie nie kwestionowali opinii. Pozwany kwestionował opinie w części dotyczącej stwierdzenia przez biegłego u powodów zespołu stresu pourazowego ((...)) jako konsekwencji wypadku z 22 maja 2016 r. Jest to jednak zarzut zupełnie chybiony, gdyż ten sam syndrom stwierdził u powodów lekarz psychiatra.

W całości zasługują na wiarę opinie (biegły sporządził dwie opinie: jedna dotyczy powoda, druga powódki) biegłego chirurga i ortopedy-traumatologa A. B. (2). Zadaniem biegłego było ustalenie urazów, jakich doznali powodowie w wypadku, skutków tych urazów dla ich zdrowia, rokowania na przyszłość co do stanu zdrowia powodów oraz kosztów ich leczenia i rehabilitacji.

Sporządzone przez biegłego opinie nie budzą wątpliwości i dlatego stanowią pełnoprawny materiał dowodowy w oparciu o który ustalone zostały fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy dotyczące stanu zdrowia powodów. Opinie zostały poprawnie skonstruowane, zawierają jednoznaczne i precyzyjne odpowiedzi na pytania postawione w tezach dowodowych, a poczynione przez biegłego ustalenia i wnioski znajdują w treści opinii należyte uzasadnienie. Na wniosek pozwanego biegły sporządził opinię uzupełniającą. Poczynione przez pozwanego zastrzeżenia co do wysokości uszczerbku na zdrowiu powstałego u powodów skutek wypadku okazały się całkowicie bezzasadne – biegły w opinii uzupełniającej wyjaśnił, czym się kierował ustalając taki a nie inny procent trwałego uszczerbku na zdrowiu. Niezależnie jednak od tego, na co zresztą zwrócił uwagę sam biegły, przypomnieć trzeba, że wysokość uszczerbku na zdrowiu przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia za uszkodzenie ciała i rozstrój zdrowia ma jedynie pomocnicze znaczenie; w żadnym przypadku, samo w sobie, nie decyduje o wysokości przyznanej z tego tytułu uprawnionemu sumy. Dlatego Sąd nie znalazł żadnych powodów, żeby opinii biegłego A. B. odmówić wiary choćby w części.

W całości zasługują na wiarę zeznania świadków W. A. i R. J.. Pierwszy jest ojcem powódki, drugi bratem powoda; są więc świadkowie blisko spokrewnieni z powodami i tym samym mogli być zainteresowani rozstrzygnięciem sprawy na ich korzyść. Mimo tego w zeznaniach świadków nie sposób dopatrzeć jakichkolwiek przekłamań, braku logiki, czy chęci zatajenia prawdy; przeciwnie – ich wypowiedzi są bardzo konkretne i szczegółowe. Świadkowie przedstawili, jak powodowi żyli przed wypadkiem, jak spędzali czas, jakie mieli pasje i zainteresowania oraz jak ich życie zmieniło się po wypadku. Podkreślić należy, że zeznania świadków części odnoszącej się do leczenia i rehabilitacji powodów po wypadku i ich funkcjonowania w życiu codziennym znalazły potwierdzenie w treści dokumentów medycznych zgromadzonych w aktach sprawy i są zgodne z wnioskami opinii biegłych powołanych do sprawy. Dlatego nie było żadnych podstaw, żeby świadkom odmówić wiary.

Za wiarygodny uznać należało także dowód z przesłuchania M. J. (1) i M. J. (2) w charakterze stron. Powodowie są w oczywisty sposób zainteresowani rozstrzygnięciem sprawy na swoją korzyść. Może to skutkować

chęcią przedstawiania tylko takich faktów, które będą wspierały stanowisko powodów, pomijaniem okoliczności niekorzystnych, koloryzowaniem lub „naginaniem” faktów dla potrzeb sprawy. Dlatego ocena dowodu z przesłuchania stron powinna polegać na skonfrontowaniu wypowiedzi powodów z pozostałymi dowodami przeprowadzonymi w sprawie. W świetle tych dowodów zeznaniem M. J. (1) i M. J. (2) należało dać wiarę w całości. Przedstawione przez nich informacje odnoszące się do sposobu życia i spędzania wolnego czasu przed wypadkiem zostały potwierdzone zeznaniami przesłuchanych w toku postępowania dowodowego świadków. Dotyczy to także sytuacji powodów po wypadku, ich leczenia i rehabilitacji oraz zmiany sposobu życia wymuszonej urazami doznanymi w wypadku. Okoliczności te znalazły potwierdzenie w treści dokumentów medycznych zgromadzonych w aktach sprawy. Zeznania powodów są również zbieżne z wnioskami opinii biegłych. Dlatego nie było żadnych podstaw, aby zeznaniom stron odmówić wiary.

Sąd zważył, co następuje:

Odpowiedzialność cywilna pozwanego (...) SA z siedzibą w W. wynika z zawarcia przez posiadacza samochodu osobowego marki F. (...), nr rejestracyjny (...), kierowanego w dniu 22 maja 2016 r. przez M. J. (3), ważnej umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody związane z ruchem tego pojazdu. Do szkody tej będą miały zastosowanie przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124, poz. 1152 z późn. zm.). W myśl art. 34 ust. 1 tej ustawy z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia. Według art. 35 ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu. Według art. 36 ust. 1 zd. 1 ustawy odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

Odpowiedzialność kierującego F. (...) M. J. (3) wynika z art. 436 § 2 w zw. z art. 415 k.c. Zgodnie z pierwszym z tych przepisów w razie zderzenia się mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody wymienione osoby mogą wzajemnie żądać naprawienia poniesionych szkód tylko na zasadach ogólnych. Owe ogólne zasady to właśnie art. 415 k.c., zgodnie z którym kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Nie budzi wątpliwości to, że wyłączną winę za spowodowanie wypadku z 22.05.2016 r. ponosi kierujący F. (...) M. J. (3), który nie ustąpił pierwszeństwa kierującemu motocyklem K. M. J. (1) i doprowadził do zderzenia z prawidło poruszającym się pojazdem kierowanym przez powoda. Wina sprawcy szkody została potwierdzona wyrokiem Sadu Rejonowego w Lesznie z dnia 21 listopada 2016 r., który zachowanie sprawcy zakwalifikował jako występki z art. 177 § 1 k.k. i wymierzył M. J. (3) karę dziesięciu miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na okres dwóch lat. Ubezpieczeniem OC objęta jest odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę ruchem tego pojazdu. W związku z powyższym powodowie mogli dochodzić swoich roszczeń na drodze postępowania sądowego przeciwko pozwanemu. Podkreślić przy tym należy, że odpowiedzialność pozwanego wobec powodów za szkodę wynikłą ze zdarzenia z dnia 22 maja 2016 r. nie była kwestionowana co do zasady. Pozwany w toku postępowania likwidacyjnego uznał już swoją odpowiedzialność i wypłacił powodom tytułem zadośćuczynienia za doznana krzywdę i tytułem odszkodowania kwoty szczegółowo wskazane w pozwie. Spór dotyczył zatem wysokości należnego powodom zadośćuczynienia i odszkodowania.

Stosownie do treści art. 445 § 1 w zw. z art. 444 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznana krzywdę. Przy czym chodzi o krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne i psychiczne. Zadośćuczynienie pieniężne ma na celu złagodzenie tych cierpień. Obejmuje wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te, które mogą wystąpić w przyszłości. Istotna jest także trwałość tych cierpień oraz waga ich ujemnych skutków spowodowanych w psychice poszkodowanego. Ma więc ono charakter całościowy i powinno stanowić rekompensatę

pieniężną za całą krzywdę doznaną przez poszkodowanego. (G. Bieniek, Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania. Tom I, Warszawa 2007, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, wydanie VIII).

Przepisy nie wskazują w sposób jednoznaczny kryteriów, jakimi powinien kierować się Sąd ustalając wysokość zadośćuczynienia. W judykaturze i doktrynie panuje jednak zgoda, co do tego, że należy brać pod uwagę takie aspekty jak długotrwałość cierpień fizycznych i psychicznych związanych z wypadkiem oraz ich intensywność, skutki doznanych urazów, dolegliwości związane z niezbędnym leczeniem, pobytami w szpitalu, rodzaj wykonywanej pracy, szanse na przyszłość, poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiową oraz inne czynniki podobnej natury. Ich rozmiar, natężenie i czas trwania należy analizować w kontekście okoliczności konkretnej sprawy. Użyte w art. 445 § 1 k.c. pojęcie „sumy odpowiedniej” choć ma charakter niedookreślony, tym niemniej w orzecznictwie wskazuje się kryteria, którymi należałoby kierować się przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia, a mianowicie to, że musi ono mieć charakter kompensacyjny, a więc musi przedstawiać odczuwalną wartość ekonomiczną, niebędącą jednakże wartością nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy. Z tego wynika, że „wartość odpowiednia” to wartość utrzymana w granicach odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. Pamiętać przy tym należy, że na wysokość zadośćuczynienia składają się cierpienia pokrzywdzonego - tak fizyczne jak i psychiczne - których rodzaj, czas trwania i natężenie, należy każdorazowo określić w kontekście materiału dowodowego sprawy. Indywidualny charakter zadośćuczynienia przesądza o tym, że ostateczne ustalenia, jaka konkretnie kwota jest „odpowiednia” z istoty swej należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego, lecz nie może to być uznanie dowolne.

Podkreślić także należy, że nie istnieją żadne normy ani tabele określające, jakie kwoty powinny sądy przyznawać osobom, które doznały uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia. Również wysokość trwałego uszczerbku na zdrowiu stwierdzona u poszkodowanego nie decyduje o wysokości należnego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Nie istnieje bowiem żadna norma prawna określająca jaka kwota przysługuje za każdy procent uszczerbku na zdrowiu w przypadku ustalania wysokości zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Jedyną metodą ustalania wysokości zadośćuczynienia należnego osobom pokrzywdzonym pozostaje porównywanie poszczególnych przypadków osób, które doznały uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia i przyznanych im z tego tytułu kwot z rozpatrywanym przypadkiem danej sprawy.

Mając na uwadze powyższe kryteria, stwierdzić należy, że przypadek M. J. (1) należy zaliczyć do bardzo poważnych a doznaną przez niego krzywdę jako znaczną. Uzasadnia to, zdaniem Sądu, przyznanie zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w łącznej wysokości 200.000 zł. Jest to kwota znaczna, ale nie wygórowana. Uznając przyznanie zadośćuczynienia w tej wysokości Sąd kierował się nie tylko rodzajem i rozległością doznanych przez powoda w wypadku obrażeń, stopniem cierpień fizycznych i psychicznych, długotrwałością procesu leczenia i rehabilitacji powoda, ale także utratą perspektyw życiowych wskutek wypadku. Właśnie ta ostatnia okoliczność przemawia zdaniem Sądu za ustaleniem zadośćuczynienia w tak znaczącej wysokości.

W chwili wypadku M. J. (1) miał 36 lat. Był zdrowym, w pełni sprawnym mężczyzną. Służył w Państwowej Straży Pożarnej jako strażak; prowadził też firmę dekarską. Powód był bardzo aktywny, uprawiał sport, jeździł konno; jego pasją była jazda motocyklem. Jego życie zarówno w sferze osobistej, jak i zawodowej było bardzo udane. Zasadnie mógł powód twierdzić, że jego perspektywy życiowe były bardzo optymistyczne. Bez żadnej przesady stwierdzić można, że wypadek z 22 maja 2016 r. zrujnował życie powoda. Powód utracił zdolność do pracy w zawodzie strażaka. Skutkiem tego jest nie tylko utrata dochodów z pracy zarobkowej, ale także niemożność wykonywania zawodu, który cieszy się powszechnym uznaniem społecznymi który zasadnie był dla powoda źródłem satysfakcji. M. J. (1) z pełni zdrowego mężczyzny stał się osobą niepełnosprawną. Nie może uprawiać żadnych sportów, nie może grać z synem w piłkę, nie może bawić się z nim w gry i zabawy, które wymagają choćby przeciętnej sprawności i kondycji fizycznej. Co prawda powód odzyskał zdolność chodzenia bez kul, jednak porusza się z trudem, kuleje, szybko się męczy przy chodzeniu. Powód nie może swobodnie kucać, schylać się. Utrudnia mu to wykonywanie napraw i remontów w domu, co czynił przed wypadkiem. Znaczne szkody poczyniło wydarzenie z 22 maja 2016 r. w sferze psychicznej powoda. Skutkowało ono rozwinięciem się u powoda objawu psychicznego określanego jako zespół strasu pourazowego ((...)). To z kolei

skutkuje małą odpornością emocjonalną i niską efektywnością w sytuacjach stresowych. Po wypadku M. J. (1) musiał poddać się leczeniu psychiatrycznemu; cały czas pozostaje pod opieką lekarza psychiatry, przyjmuje leki.

Rokowania co do stanu zdrowia fizycznego powoda nie są optymistyczne. Biegły chirurg ortopeda potwierdził, że z prawdopodobieństwem bliskim pewności w przyszłości konieczne będzie poddanie się przez powoda zabiegom endoprotezoplastyki stawu kolanowego i biodrowego.

Powyższe okoliczności uzasadniają, zdaniem Sądu, przyznanie powodowi M. J. (1) zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w łącznej wysokości 200.000 zł. Biorąc pod uwagę, że powód otrzymał już od pozwanego z tego tytułu 50.000 zł, należało zasądzić od pozwanego na rzecz powoda tytułem zadośćuczynienia kwotę 150.000 zł, o czym orzeczono w punkcie 1. wyroku.

Oceniając zasadność żądania zadośćuczynienia przez powódkę M. J. (2) stwierdzić należy, że jej krzywda doznana wskutek wypadku z 22 maja 2016 r. jest znaczna, choć mniejsza od krzywdy doznanej przez powoda.

Sytuacja rodzinna i zawodowa powódki przed wypadkiem była podobna do sytuacji powoda. M. J. (2) była młodą, w pełni zdrową kobietą, aktywną zawodowo i społecznie. Pracowała jako lekarz weterynarii we własnym gabinecie; dorabiała także asystując przy operacji koni. Była osobą pełną życia i optymistyczną. Była bardzo aktywna fizycznie: jeździła na nartach, na łyżwach, biegła, bardzo lubiła tańczyć. Jej pasją była jazda konna. Miała własnego konia. Powódka była szczęśliwa w związku małżeńskim; małżonkowie mieli jedno dziecko - syna J.. Perspektywy życiowe powódki należało oceniać jako optymistyczne.

Wypadek zasadniczo pogorszył sytuację życiową powódki. Skomplikowane złamanie prawej nogi wymagało przeprowadzenia zabiegu operacyjnego. M. J. przebywała w szpitalu; odbyła rehabilitację. Choć powódka odzyskała podstawową sprawność i ma możliwość wykonywania podstawowych funkcji społecznych i rodzinnych, nie wróciła do pełnej sprawności fizycznej sprzed wypadku. Odczuwa okresowe bóle, nie może się schylać, kucać, co utrudnia jej wykonywanie prac domowych. Powódka odzyskała zdolność do pracy w zawodzie lekarza weterynarii, choć nie w pełni. M. J. szybko się męczy, pracuje po 6 godzin dziennie, nie może asystować jako anestezjolog przy operacjach koni, gdyż praca ta wymaga siły fizycznej. Powódka zmuszona została znacznie ograniczyć aktywność fizyczną, w szczególności nie może jeździć konno. Prawa noga powódki od kostki do połowy łydki jest pokryta bliznami, co powoduje uczucie dyskomfortu i nie pozwala cieszyć się w pełni opalaniem na plaży. Istotnie pogorszyła się także jakość współżycia fizycznego powódki z mężem.

Wypadek poczynił także poważne, negatywne zmiany w sferze psychicznej powódki. Przed wypadkiem M. J. (2) była aktywną i wyjątkowo optymistycznie nastawioną do życia osobą. Jak stwierdził biegły psycholog, po wypadku powódka stała się niejako inną osobą. Charakteryzuje ją obecnie mała odporność emocjonalna i niska efektywność w sytuacjach stresowych. Powódka z optymistycznej i pozytywnie nastawionej do życia stała się osobą wręcz bojaźliwą; w szczególności odczuwa lęk o syna i męża, gdy są nieobecni, boi się, że może im się coś złego przytrafić. M. J. (2) była zmuszona poddać się leczeniu psychiatrycznemu; przyjmuje leki przepisane przez lekarza psychiatrę.

Zdaniem Sądu, biorąc pod uwagę wszystkie powyższe okoliczności, zasadne było przyznanie powódce M. J. (2) zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w łącznej wysokości 100.000 zł. Biorąc pod uwagę, że powódka otrzymała już od pozwanego z tego tytułu 21.000 zł, należało zasądzić od pozwanego na rzecz powódki tytułem zadośćuczynienia kwotę 79.000 zł, o czym orzeczono w punkcie 4. wyroku.

W myśl art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty.

Ostateczne żądania z tytułu odszkodowania obejmującego zwrot kosztów dojazdów, leczenia i rehabilitacji zostały sformułowane przez powódów w piśmie z 15.03.2022 r. (k. 768-775). Powód M. J. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanego z tego tytułu kwoty 15.063,12 zł; powódka M. J. (2) wniosła o zasądzenie od pozwanego z tego tytułu kwoty 30.890,18 zł.

Skoro powodowie doznali w wypadku z 22.05.2016 r. poważnych uszkodzeń ciała (co nie było przez pozwanego kwestionowane), to zgodnie z przytoczonym wyżej przepisem, należne im odszkodowanie powinno obejmować wszelkie koszty z tego tytułu wynikłe. Inaczej mówiąc, jedyną przesłanką uznania roszczeń odszkodowawczych za uzasadnione, był związek przyczynowy między poniesionymi wydatkami a wypadkiem, w którym powodowie doznali uszkodzenia ciała. Podkreślić należy, że ustawodawca nie ograniczył odszkodowania z tytułu uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia wyłącznie do poniesionych przez poszkodowanych kosztów leczenia i rehabilitacji. Odszkodowanie powinno obejmować wszelkie koszty wynikłe z wypadku, czyli także koszty dojazdów do lekarzy i placówek medycznych, koszty opieki nad poszkodowanym, koszty pozyskania dokumentacji medycznej itp. Za zasadne uznać należało także wydatki poniesione przez powodów na leczenie i rehabilitację w prywatnych placówkach służby zdrowia (poza systemem finansowanym przez NFZ). Z uwagi na rozległość i charakter poniesionych przez powodów w wypadku urazów a także ich młody wiek, za racjonalne uznać należało poszukiwanie pomocy w placówkach prywatnych. Jeszcze raz należy przypomnieć, że jedyną przesłanką odszkodowania na podstawie art. 444 § 1 k.c. jest związek poniesionych wydatków z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia. Związek ten zaś został przez biegłego w jednoznaczny sposób potwierdzony.

Powodowie przedstawili faktury i rachunki na potwierdzenie poniesionych kosztów (k. 185-200), (201-251), (281-305), (319-338), (381-383) i (386-388). Sąd uznał generalnie koszty potwierdzone tymi dokumentami za uzasadnione i mające związek z wypadkiem z maja 2016 roku. Ocenę taką poczyniono przy uwzględnieniu opinii biegłego specjalisty w dziedzinie chirurgii ogólnej i ortopedii- -traumatologii A. B., który potwierdził, że poniesione przez powodów koszty leczenia i rehabilitacji, jak również wydatki na wyjazdy do specjalistów i placówek medycznych, potwierdzone dokumentami znajdującymi się w aktach sprawy, pozostają w bezpośrednim związku przyczynowym z wypadkiem z 22.05.2016 r. i zostały poniesione zasadnie; nie dotyczy to zakupu suplementów diety i usług basenowych. W związku z tym wydatków z tego tytułu nie uwzględniono przy ustaleniu odszkodowania należnego powodom.

W przypadku powoda M. J. (1) uwzględniono wydatki na kwoty:

- 870 zł z faktur (rachunków) na k. 185-200
- 9.591 zł z faktur (rachunków) na k. 201-251
- 2.375,93 zł z faktur (rachunków) na k. 281-305
- 142,10 zł z faktur (rachunków) na k. 381-383

Łącznie 12.979,03 zł.

W przypadku powódki M. J. (2) uwzględniono wydatki na kwoty:

- 1.933,68 zł z faktur (rachunków) na k. 201-251
- 26.527,54 zł z faktur (rachunków) na k. 319-338
- 2.146,46 z faktur (rachunków) na k. 386-388

Łącznie 30.607,68 zł.

Tytułem odszkodowania należało zatem zasądzić od pozwanego na rzecz powoda M. J. (1) kwotę 12.979,03 zł i na rzecz powódki M. J. (2) kwotę 30.607,68 zł, o czym orzeczono w punkcie 2. i 5. wyroku.

O odsetkach za opóźnienie od kwot zasądzonych od pozwanego na rzecz powodów tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania orzeczono na podstawie art. 481 § 1 k.c. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej

szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych (art. 481 § 2 zd. 1 k.c.).

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Natomiast w myśl zdania pierwszego ust. 2 art. 14, w przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego.

Zasadne było żądanie zasądzenie ustawowych odsetek za opóźnienie na rzecz powoda od kwoty 100.000 zł zasądzonej tytułem zadośćuczynienia od dnia 30.08.2017 r. i od kwoty 79.000 zł zasądzonej tytułem zadośćuczynienia na rzecz powódki od dnia 17.08.2017 r. Pozwany otrzymał zawiadomienie o szkodzie w dniu 13.07.2016 r. W piśmie zawiadamiającym o szkodzie powodowie żądali już zasądzenia z tytułu zadośćuczynienia kwoty 100.000 zł na rzecz powoda i kwoty 80.000 zł na rzecz powódki. W piśmie z 29.08.2017 r. pozwany poinformował pełnomocników powoda o przyznaniu zadośćuczynienia w kwocie 50.000 zł i jednocześnie odmówił przyznania zadośćuczynienia w wyższej wysokości. Zasadne jest więc uznanie, że co najmniej od dnia następnego pozwany pozostał w opóźnieniu i tym zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie od tego dnia.

W piśmie z 16.08.2017 r. pozwany poinformował pełnomocników powódki o przyznaniu zadośćuczynienia w kwocie 21.000 zł i jednocześnie odmówił przyznania zadośćuczynienia w wyższej wysokości. Zasadne jest więc uznanie, że co najmniej od dnia następnego pozwany pozostał w opóźnieniu i tym zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie od tego dnia.

Za nieuzasadnione natomiast uznać należało żądanie zasądzenia ustawowych odsetek za opóźnienie od kwoty 50.000 zł zasądzonej na rzecz powoda tytułem zadośćuczynienia od dnia wniesienia pozwu. Skoro powód nie domagał się tej kwoty na etapie postępowania likwidacyjnego, to samo wniesienie pozwu nie mogło spowodować wymagalności roszczenia w tej części. Zasadnicze znaczenie powinna mieć tu, zdaniem Sądu, kwestia doręczenia pozwu. Pozew wraz z pismem z dnia 23.05.2018 r. rozszerzającym powództwo został doręczony pozwanemu w dniu 07.09.2018 r. (k. 360). Sąd przyjął, że pozwany miał realną możliwość spełnienia świadczenia w terminie tygodniowym od dnia doręczenia mu pozwu. Dlatego początek biegu odsetek za opóźnienie ustalono na pierwszy dzień po upływie 7 dni od doręczenia pozwanemu odpisu pozwu, czyli na 15.09.2018 r.

Analogicznie ustalono początek biegu odsetek za opóźnienie od kwot zasądzonych od pozwanego na rzecz powodów z tytułu odszkodowania. Od kwot dochodzonych już na etapie postępowania likwidacyjnego (szkodowego) odsetki zasądzone zgodnie z żądaniem powodów. Od kwot żądanych w pismach rozszerzających powództwo i uwzględnionych przez Sąd, początek biegu odsetek ustalono na pierwszy dzień po upływie tygodnia od doręczenia pozwanemu pism zawierających rozszerzone żądania.

W pozostałej części żądanie zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie oddalono, o czym orzeczono w pkt. 3. i 6. wyroku.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie siódmym, ósmym, dziewiątym, dziesiątym i jedenastym wyroku. Stosownie do treści art. 98 § 1 k.p.c., strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony (art. 98 § 3 k.p.c.). Zgodnie z treścią art. 100 k.p.c. w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty

będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

Powód M. J. (1) wnosił ostatecznie o zasądzenie kwoty 220.063 zł. Zasądzono kwotę 162.979 zł. Powództwo uwzględniono więc w 75 %. Oznacza to, że powód może domagać się od pozwanego 75 % poniesionych przez siebie kosztów procesu i jednocześnie jest obowiązany zwrócić pozwanemu 25 % kosztów przez niego poniesionych. Na koszty poniesione przez powoda składają się: uiszczona opłata od pozwu – 8.074 zł i 2.750 zł, koszty zastępstwa procesowego – 4.417 zł i wpłacone przez powoda i wykorzystane zaliczki – 2.150 zł; łącznie 18.391 zł. Powód ma prawo żądać od pozwanego 75 % poniesionych przez siebie kosztów procesu, czyli kwoty 13.793,25 zł. Pozwany poniósł koszty w wysokości 5.417 zł; może żądać od powoda 25 % poniesionych przez siebie kosztów, czyli kwoty 1.354,25 zł. Po wzajemnym obrachunku (13.793,25-1.354,25) należało zasądzić od pozwanego na rzecz powoda tytułem kosztów procesu kwotę 12.439 zł.

Powódka M. J. (2) wносиła ostatecznie o zasądzenie kwoty 129.890 zł. Zasądzono kwotę 109.608 zł. Powództwo uwzględniono więc w 85 %. Oznacza to, że powódka może domagać się od pozwanego 85 % poniesionych przez siebie kosztów procesu i jednocześnie jest obowiązana zwrócić pozwanemu 15 % kosztów przez niego poniesionych. Na koszty poniesione przez powódkę składają się: uiszczona opłata od pozwu – 5.056 zł, koszty zastępstwa procesowego – 4.417 zł i wpłacone przez powódkę i wykorzystane zaliczki – 2.150 zł; łącznie 12.623 zł. Powódka ma prawo żądać od pozwanego 85 % poniesionych przez siebie kosztów procesu, czyli kwoty 10.729,55 zł. Pozwany poniósł koszty w wysokości 5.417 zł; może żądać od powódki 15 % poniesionych przez siebie kosztów, czyli kwoty 812,55 zł. Po wzajemnym obrachunku (10.729,55-812,55) należało zasądzić od pozwanego na rzecz powódki tytułem kosztów procesu kwotę 9.917 zł.

Zgodnie z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 785), kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąża przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Koszty nieobciążające przeciwnika sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji nakazuje ściągnąć z roszczenia zasądzonego na rzecz strony, której czynność spowodowała ich powstanie (art. 113 ust. 2).

Na poniesione tymczasowo w toku postępowania przez Skarb Państwa koszty sądowe składały się sumy przyznane i wypłacone biegłym w części niepokrytej z zaliczek wpłaconych przez strony oraz opłaty nieuiszczone przez powodów. Łącznie stanowiły one kwotę 3.661,17 zł. Kwotą tą należało obciążyć strony stosownie do wyniku sprawy, o czym orzeczono w pkt. 9, 10 i 11 wyroku.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie wyżej powołanych przepisów prawa, orzeczono jak w sentencji wyroku.

J. Grudziński